

Управління освіти і науки
Волинської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Українські народні пісні

для сопрано

Навчально-методичний посібник

Луцьк – 2021

Розглянуто на засіданні циклової комісії постановки голосу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №4 від «10» грудня 2020 року)

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №3 від «11» січня 2021 року)

Рецензенти:

Ігнатова Л. П. – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри історії, теорії та виконавства Волинського національного університету ім. Лесі Українки;

Мрочко О. М. – заслужений артист України, старший викладач циклової комісії постановки голосу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Колектив авторів:

Малашевська І. В. – викладач постановки голосу КЗВО «ЛПК» ВОР;

Лазука М. М. – заслужений артист України, викладач постановки голосу КЗВО «ЛПК» ВОР;

Комарук З. В. – народна артистка України, викладач постановки голосу КЗВО «ЛПК» ВОР.

Навчально-методичний посібник «Українські народні пісні» (для сопрано) допоможе забезпечити теоретичну і практичну готовність студентів до виконавської діяльності, розширить їх репертуар, а також приверне увагу до народної пісні, як невід’ємної складової музичного розвитку молоді. Збірник буде корисним для студентів коледжів, театральних і педагогічних інститутів (університетів), де спів вивчають як обов’язкову музичну дисципліну, а також для навчання сольного співу в музичних школах та виконання в художній самодіяльності.

<i>Передмова</i>	4
<i>Методичні рекомендації</i>	5
<i>“Прийди, прийди, сонечко”. Обробка Л. Ревуцького</i>	7
<i>“Пусти мене, мамо”. Збірник Г. Концевича</i>	8
<i>“Подоляночка”. Обробка Л. Ревуцького</i>	9
<i>“Прилетіла перепілонька”. Обробка Л. Ревуцького</i>	11
<i>“Пусти ж мене, мамо”. Збірник Я. Бігдая</i>	12
<i>“Ой казали вражі люди!”. Збірник С. Карпенка</i>	14
<i>“Ходить гарбуз по городу”. Обробка Н. Скоробагатько</i>	16
<i>“Жалі мої, жалі”. Обробка М. Лисенка</i>	19
<i>“Баламуте”. Обробка В. Косенка</i>	20
<i>“Час додому, час”. Обробка О. Спендіарова</i>	22
<i>“Стоїть гора високая”. Обробка Н. Скоробагатько</i>	24
<i>“Ой летіла горлиця”. Обробка М. Дремлюги</i>	26
<i>“Очерет лугом гуде. Обробка Н. Скоробагатько</i>	29
<i>“Чи я в лузі не калина була”. Обробка О. Сандлера</i>	31
<i>“Лугом іду, коня веду”. Обробка М. Лисенка</i>	33
<i>“Ой вербо, вербо”. Обробка Н. Скоробагатько</i>	36
<i>“Дощик”. Обробка М. Лисенка</i>	38
<i>“В кінці греблі шумлять верби”. Обробка П. Бойченка</i>	41
<i>“Ой не світи, місяченьку”. Обробка Л. Кауфмана</i>	43
<i>“Спать мені не хочеться”. Обробка Л. Кауфмана</i>	45
<i>“Ой співаночки мої”. Обробка С. Людкевича</i>	48
<i>“Зелененький барвіночку”. Обробка П. Бойченка</i>	51
<i>“Зашуміла ліщинонька”. Обробка Б. Лятошинського</i>	53
<i>“Глибока кирниця”. Обробка Л. Яценка</i>	57
<i>“Я щаслива зроду”. Обробка Ю. Калугіна</i>	60
<i>“На вулиці скрипка грає”. Обробка О. Доскалова</i>	64

Передмова

Українські народні пісні досить зручні для виконання, тому є безцінними для вокальної педагогіки на початковому етапі навчання. Їм притаманні красиві мелодичні звороти, розраховані на діапазон необроблених голосів. Секрет зручності фольклорних мелодій для постановки голосу криється у тому, що вони пройшли шлях природного, історичного відбору: виконувані багатьма поколіннями співаків усної традиції, вони залишили в собі саме ті вокальні звороти, які є природними для голосового апарату співака. Зручність, простота, надзвичайна виразність, краса та довершеність українських народних пісень – комплекс ознак притаманних цим справжнім музичним шедеврам світової культури.

Про користь виховання академічних співаків на народно-пісенному матеріалі писала Ірина Вілінська, автор вокалізів на основі українського мелосу: "...народна пісня утримує в собі неоцінним багатства змісту, почуттів, настроїв та образів. Вона є особливо корисним художнім матеріалом для навчання співака..., будучи у більшості своїй нескладною, доступною... побудована на природних мелодичних інтонаціях". (Див. Список використаних джерел. – 1. С. 36). На переконання Кирила Стеценка, "українська пісня розкаже народові, хто він, "яких батьків ми діти"; розкаже, які у нього були герої. З пісень своїх народ навчиться тому, чому не зможуть навчити ніякі лекції та самі натхненні слова..." (Див. Список використаних джерел. – 2. С. 7).

Методичні рекомендації

Мета запропонованої збірки – розширити вокально-педагогічний репертуар для високих жіночих голосів (сопрано). Посібник побудований на яскравих зразках української народної пісні. Наш народ здавна славиться своєю музикальністю, співучістю, молодь наша багата на прекрасні голоси, але їх треба дбайливо і вміло розвивати. Ось чому перед педагогами з постановки голосу стоїть завдання надзвичайної важливості: прищепити юні любов до академічного співу. Для цього потрібно обов'язково дотримуватися основних вокально-педагогічних принципів: індивідуальний підхід у розкритті природних (голосових, психічних, вокально-технічних, виконавських) якостей майбутнього співака та поступовість і послідовність розвитку голосу.

Потреба в індивідуальному підході пов'язана з певними особливостями голосового апарату, з різним ступенем підготовки, здібностей і сприйняття, з неоднаковим загальнофізичним станом та психологічними відмінностями. Тому, працюючи з кожним конкретним співаком-початківцем, слід будувати свою роботу так, щоб поставлені перед ним завдання ніколи не перевищували співочих можливостей, проте були найбільш раціональними для нього на кожному наступному етапі навчання.

Поступовості та послідовності розвитку голосу потрібно дотримуватись у всіх напрямках: в динаміці голосу – від тихішого до голоснішого звучання, у техніці видобування звука – від простіших вправ до складніших, у діапазоні голосу – від співу на центральному проміжку діапазону до поступового розширення звуковисотності, у темповому відношенні – від стриманого виконання до рухливішого і швидшого.

Це – дозволяє говорити про методичну спрямованість збірника, побудованого за принципом «від більш простого до більш складного» в плані вокально-технічних труднощів і виконавських прийомів.

Музичні твори цього репертуарного посібника систематизовані за ступенем зростання складності: від простих (з невеликим діапазоном) до солоспівів (зі складною вокальною технікою, високою теситурою, драматичних за змістом). Вибираючи ту чи іншу пісню для роботи зі студентом, викладач співу повинен дотримуватися таких педагогічних настанов:

1. Поставити мету і сформулювати завдання щодо розвитку вокальної техніки та художнього втілення драматичного образу музичного твору.
2. Використовувати індивідуальний підхід до вокаліста з урахуванням стану голосового апарату, діапазону, рівня вокально-технічної і музично-виконавської підготовки, темпераменту, слухових уявлень, типу голосу.
3. Дотримуватися принципу послідовності та поступового зростання складності.

Працюючи над вокальними творами, студенти поступово опановують основні види вокальної техніки: кантилена, рухливість та філіровка звука. У роботі над кантиленою, довгим вокальним диханням, високою співацькою позицією, вмінням посилати звук «в голову» рекомендується звернути увагу на протяжні твори – «Чи я в лузі не калина була» в обробці О. Сандлера, «Стоїть гора високая» в обробці Н. Скоробагатько, «Зашуміла ліщинонька» в обробці Б. Лятошинського, «Ой, не світи, місяченьку» в обробці Л. Кауфмана, «В кінці греблі» в обробці П. Бойченка. Навчаючи студентів кантиленному співу, потрібно слідкувати, щоб на плавному диханні поєднувалися нота з нотою без зміни вокальної позиції і тембрального забарвлення голосу, а кожен наступний звук відповідав характеру попереднього.

Для розвитку рухливості голосу, відпрацювання легкого високого звучання, чіткої виразної дикції, точної атаки звука в збірці запропоновано пісні: «Дощик» в обробці М. Лисенка, «Глибока кирниця» в обробці Л. Яценка, «Очерет лугом гуде» в обробці Н. Скоробагатько, «На вулиці скрипка грає» в обробці О. Доскалова. У солоспівах «Дощик» та «Ой, не світи місяченьку» зустрічаються мелодійні прикраси, зокрема форшлаги, які потрібно співати легким «гострим» звуком. У роботі над форшлагом акцентується наголосом сильна доля, ненаголошена нота відтворюється інтервалом малої або великої секунди. У роботі над народною піснею важливим завданням є подолання інтонаційних проблем. Певні труднощі можуть виникнути під час інтонування як широких (квінти, сексти, октави тощо), так і вузьких (секунди, терції) інтервалів. На це потрібно звертати увагу студентів одразу, поки ще не зафіксовано в пам'яті невірне звучання. Для цього необхідно насамперед уявити як звучить той чи інший інтервал, почути його внутрішнім слухом, потім плавно на високій позиції, без зайвого витоку дихання з'єднувати звуки інтервалів, нижній звук обов'язково у вокальній позиції верхнього і навпаки. Причиною детонації може бути також недостатньо розвинена координація між слухом і голосом, неякісне тембральне забарвлення, недостатня сформованість приголосних і голосних звуків, відсутність навичок вокального дихання, правильного звукоутворення та емоційного відгуку на музику. Що стосується філіровки звука (посилення чи послаблення звука в процесі співу) – одного з найкрасивіших прийомів вокального виконавства, то роботу над ним слід розпочинати тільки тоді, коли є досвід кантиленного співу, вільного володіння технікою вокального дихання, належного звукоутворення, якісного тембру. Крім подолання суто технічних вокальних завдань слід подумати й про засоби музичної виразності (агогіка, динаміка), які будуть допомагати розкриттю художнього образу народної пісні.

Сподіваємося, що навчально-методичний посібник стане помічником викладачам у класі постановки голосу та сольного співу, студентам та всім шанувальникам української народної пісні.

Прийди, прийди, сонечко

Обробка Л. Ревуцького

Adagio **Allegretto**

При-йди, при-йди, со - неч-ко, під мо-е ві - ко - неч-ко,

Adagio

бу-де-мо-ся грі - ти, як ма-лень-кі ді - ти.

Прийди, прийди, сонечко,
Під моє віконечко,
Будемо ся гріти,
Як маленькі діти.

Прийди, прийди, сонечко,
Розлий своє золотко,
Дітоньки чекають,
Тебе виглядають.

Пусти мене, мамо

Збірник Г.Концевича

Andante

Пус-ти ме - не, ма - мо, у ліс по - ка - ли- ну,
бу-ду ла - мать та вя - за - ти та все до - лень-ки шу - ка - ти.

- Пусти мене, мамо,
У ліс по калину,
Буду ламать та в'язати,
Доленьки шукати.

- Ой не пуцу, донько,
Щоб не заблудилась,
Бо вже твоя доля
Давно загубилась.

- Пусти мене, мамо,
На річку купатись,
Буду плавать, поринати,
Доленьку шукати.

- Ой не пуцу, донько,
Щоб не утопилась,
Бо вже, донько, твоя доля
Давно утопилась.

Подольночка

Обробка Л. Ревуцького

Andantino

Десь тут бу - ла по-до-ля - ноч - ка, десь тут бу - ла мо-ло-де - сень - ка,
тут во-на сі - ла, тут во-на впа - ла, до зем-лі при-па - ла,

12 *rit.* 1. *ten.*
 сім літ не вми - ва - лась, бо во - ди не ма - ла.

14 2. *ten.* *rit.*
 бе - ри ту, що скра - ю!

dim. e rit.

Десь тут була подоляночка,
 Десь тут була молодесенька.
 Тут вона сіла,
 Тут вона впала,
 До землі припала,
 Сім літ не вмивалась,
 Бо води не мала.

Ой устань, устань, подоляночко,
 Ой устань, устань, молодесенька!
 Умий своє личко,
 Та личко біленьке,
 Біжи до Дунаю,
 Бери молоденьку,
 Бери ту, що скраю!

Прилетіла перепілонька

Обробка Л. Ревуцького

Andantino *mp* *cresc.*
 При-ле-ті-ла пе-ре - пі-лонь-ка на зе-ле-но-ю діб-ро-вонь-ку.
 Що ра-но те-бе спу-сто-ше-но, на тра-ву-сі-но по - ко - ше - но.

p

6 *f*
 При - ле - ті-ла за - жу - ри-ла - ся. Ой зе-ле-на-я діб-ро-вонь-ко,
 Зос - та- ло-ся лиш трой-зіл-ляч-ко. Пер-ше зіл-ляч-ко-бар - ві - но - чок,

f

10 *dim.*
 ой бід-на-я ти го - ло - вонь-ко, що ра-но те-бе спу-сто-ше-но.
 дру-ге зіл-ляч-ко - ва - си- леч - ки. Тре-те_зіл-ляч-ко-лю - би-сто-чок.

dim.

Пусти ж мене, мамо

Збірник Я. Бігдая

Adagio

"Пу-сти ж ме-не, ма - мо,

“Пусти ж мене, мамо,
У ліс по горішки,
Буду рвати, розгортати,
Доленьки шукати”. | Двічі

у ліс по го - ріш - ки, бу - ду - рва-ти, роз-гор - та - ти, до-лень-ки шу-

“Ой не пуцу, доню,
Щоб не заблудилась,
Бо вже ж твоя доля, доню,
Давно загубилась”. | Двічі

ка - ти, бу - ду - рва-ти роз-гор - та - ти, до-лень-ки шу - ка - ти"

“Пусти ж мене, мамо,
У ставок купатись:
Буду плавать та ниряти,
Доленьки шукати”. | Двічі

“Ой не пуцу, доню,
Щоб не утопилась,
Бо вже ж твоя, доню, доля
Давно занапастилась”. | Двічі

Ой казали вражі люди!

Українська народна пісня. Збірник С.Карпенка

Allegro §

Ой ка-за-ли вра - жі лю-ди, що я за - між не_ пі-ду!

Ой казали вражі люди, | Двічі
Що я заміж не піду!
І васильки мої, і Василь при мені,
О дій його чести, сподобався мені!

Посіяла василечки | Двічі
У вишневому саду!
І васильки мої, і Василь при мені,
О дій його чести, сподобався мені!

7

І ва-силь - ки мо - ї, і Ва-силь при - ме-ні.

Ой Василю, Василю, серце-душко Василю!
Купи ж мені намистечка, на білу ю шю!
О дій його чести, яка дженджериста,
Купив дукач і бархотку, ще й хоче намиста!

Я ж тебе прохала, щоб купив запаску,
А ти ж мені одказав: утеряла ласку!
О дій його чести, яка дженджериста,
Іди сама та й купи, що хочеш із міста!

11 §

О дій йо - го чес - ти, спо - до - бав - ся ме - ні!

Ходить гарбуз по городу

Обробка Н. Скоробогатько

Allegro scherzando

1(4)Хо-дить гар-буз

Musical score for measures 1-5. The vocal line is mostly rests, with the first note appearing at measure 5. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

6 по го-ро-ду, пи-та-еть-ся сво-го ро-ду: - А чи жи-ві, чи здо-ро-ві, всі ро-ди-чі

Musical score for measures 6-11. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern.

12 гар-бу-зо-ві?

Musical score for measures 12-16. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a more complex rhythmic pattern.

17 2(5) О - біз-ва-лась жов-та ди-ня, гар - бу - зо - ва гос - по - ди-ня: І - ще жи - ві,

Musical score for measures 17-21. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

22 ще здо - ро - ві, всі ро - ди - ці гар - бу - зо - ві!

Musical score for measures 22-26. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

27 3(6) О-біз ва лись о-гі-роч-ки, гар-бу-зо-ві

Musical score for measures 27-31. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

32 си - ни й доч ки: І - ще жи-ві, ще здо рові, всі ро - ди - ці гар-бу - зо - ві!

Musical score for measures 32-36. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

37 *Для закінчення*

Мис - ка пшо - на, шма - ток са - ла, - от до ме - не вся при-пра - ва!

Ходить гарбуз по городу,
Питається свого роду:
– А чи живі, чи здорові,
Всі родичі гарбузові?

Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
– Іще живі, ще здорові!
Всі родичі гарбузові!

Обізвались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
– Іще живі, ще здорові,
Всі родичі гарбузові!

Обізвались бурячки,
Гарбузові своячки:
– Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізвалась бараболя,
А за нею ще й квасоля:
– Іще живі, ще здорові!
Всі родичі гарбузові!

Обізвався старий біб:
– Я іздержав увесь рід,
Ой ти, гарбуз, ти перистий,
З чим тебе ми будем їсти?
– Миска пшона, шматок сала, –
От до мене вся приправа!

Жалі мої, жалі

Обробка М. Лисенка

Andante non troppo

Жа-лі мо - і, жа - лі,

7

ве-ли-кі - і, не ма - лі, як ма - є - ва ро - са

11

по_зе-ле - ній тра - ві.

Жалі мої жалі, великії не малі,
Як маєва роса по зеленій траві.

Як вітер повіє, то росоньку звіє;
А моє серденько в тяжкій тузі мліє.

Червона калино, не стій над водою;
Молода дівчино, жаль ми за тобою!

Баламуте

Обробка В. Косенка

Moderato *mf a tempo*

Ба - ла-му - те,

6

І ди з ха - ти, хо - чеш ме - не за - ко-ха - ти, за - ко-ха - ти тай за - бу - ти-

11 *cresc.*

всі_ви, хлоп-ці, ба ла-му - ти, за - ко-ха - ти та й за-бу - ти - всі ви, хлоп-ці,

16

ба - ла-му - ти!

Баламуте, іди з хати,
Хочеш мене закохати,
Закохати та й забути –
Всі ви, хлопці, баламути!

Поки тебе не любила,
Тоді в світі тільки й жила,
А тепер я гірко плачу,
Поки тебе не побачу.

Баламуте всього світу,
Баламутиш мої літа,
Баламутиш мою душу,
Через тебе плакати мушу!

Час додому, час

Обробка О. Спендіарова

Moderato

8 *mf* Час до-до-му, час, — час і по - ра, *p* час і по-

14 *mf* ра! Бу-де ме - не ма - ти - би - ти, та ні-ко-му бо - ро - ни - ти,

19 *p* час до - до - му, час, час, час, час, час до - до - му час!

23

Час додому, час,
Час і пора! | Двічі
Буде мене мати бити,
Та нікому боронити,
Час додому, час!

Додому іду,
Як риба пливу, | Двічі
А за мною, молодою,
Сім кіп хлопців чередою,
В цимбалоньки тнуть!

Комарі гудуть,
Спати не дають, | Двічі
Ой утну ж я головоньку
У ячмінну солomonьку,
Нехай ніжки тнуть!

Стоїть гора високая

Слова Л. Глібова

Обробка Н. Скоробатсько

Moderato

7 *mp*
Сто-їть го - ра ви - со - ка - я, а

14
під го - ро - ю гай, гай, зе - ле - ний гай, гу-

20 *f*
сте - сень кий, не - на - че справ - ді рай, зе -

26 *mp*
ле - ний гай, гус - те - сень - кий, не -

30
на - че справ - ді рай.

Стоїть гора високая,
А під горою гай, гай,
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай. | Двічі

Край річечки у бережку,
Де в'яжуться човни,
Там три верби схилилися
Та й журяться вони. | Двічі

Стоять вони та й думають,
Чи вернеться весна, весна,
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона. | Двічі

Ой летіла горлиця

Обробка М. Дремлюги

Allegro moderato

Measures 1-7 of the musical score. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics "Ой ле ті-ла гор-ли-ця че - рез". The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a steady bass line in the left hand. A dynamic marking of *f* is present.

Measures 8-14 of the musical score. The vocal line includes the lyrics "сад, че - рез сад, гей! Роз-пу-сти-ла пі-р'яч-ко на весь". The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern. Dynamic markings include *rit.* and *a tempo*.

Measures 15-36 of the musical score. The vocal line includes the lyrics "сад, гей, на весь сад! Ой хто ж тее". The piano accompaniment features a more active melodic line in the right hand. Dynamic markings include *a tempo* and *mf*.

Measures 22-28 of the musical score. The vocal line includes the lyrics "пі р'яч-ко із - бе - ре, із бе - ре, гей! О-той ме-не,". The piano accompaniment features a more active melodic line in the right hand. A dynamic marking of *a tempo* is present.

Measures 29-36 of the musical score. The vocal line includes the lyrics "мо-ло-ду-ю, за - бе - ре, гей, за - бе - ре!". The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern. Dynamic markings include *rit.* and *a tempo*.

Measures 37-42 of the musical score. The vocal line is silent. The piano accompaniment features a more active melodic line in the right hand. A dynamic marking of *cresc.* is present.

rit. f a tempo

rit.

45

На ку-роч-ці пі-р'яч-ко в о-дин ряд, в

53

о - дин ряд, гей! Лю-бі мо-ся, сер-день-ко, в о - дин лад,

a tempo

a tempo

ff

60

гей, в о - дин лад.

ff

8va

Очерет лугом гуде

Обробка Н. Скоробагатько

Allegro

Moderato

7

ten.

rit.

О-че-рет лу-гом гу-де, со-ва річ - ко ю бре-де.

colla parte

rit.

13

Пі - дій - ма - є со - ва криль-ця, виг - ля - да - є чор - но - брив - ця.

17

Очерет лугом гуде,
Сова річкою бреде.
Підіймає сова крильця,
Вигядає чорнобривця.

Чорнобривець іде,
Чорнобривку веде:
– Будь здорова, дівчино,
Коли любиш мене.

Ой ти, серце моє,
Чи ти любиш мене,
Чи ти любиш мене,
Чи ти підеш за мене?

– Я не серце твоє,
Я не люблю тебе,
Я не люблю тебе,
Я не піду за тебе.

– Чи я, мамо, не доріс,
Чи я, мамо, переріс,
Чи не рублена хата,
Що не люблять дівчата?

– Ой ти, синку, вже доріс,
І ти, синку, переріс.
В тебе рублена хата,
Та не люблять дівчата?

В тебе стан, як у баби,
В тебе очі, як у жаби,
Руки, ноги, як у рака,
А сам рудий, як собака.

Ти тонкий і високий,
Ще й до того косоокий.
Ще й без верхньої губи,
Як цілуєш, видно зуби.
ТЬфу!

Чи я в лузі не калина була

Обробка О. Сандлера

Moderato

Чи я в лу - зі не ка-ли-на бу-ла,

5

чи я в лу - зі не чер-во - на рос-ла? Взя - ли ж ме - не по - ла - ма - ли

8

і в пу - чеч - ки по - в'я - за - ли - та - ка до - ля мо-я!

10

Гір-ка до - ля мо - я!

Чи я в лузі не калина була,
 Чи я в лузі не червона росла?
 Взяли ж мене поламали
 І в пучечки пов'язали –
 Така доля моя!
 Гірка доля моя!

Чи я в полі не пшениця була,
 Чи я в полі не густа росла?
 Взяли ж мене та й пожали
 І в снопочки пов'язали –
 Така доля моя!
 Гірка доля моя!

Чи я в батька не дитина була,
 Чи я в батька не кохана росла?
 Взяли ж мене повінчали
 І світ мені зав'язали –
 Така доля моя!
 Гірка доля моя!

Лугом іду, коня веду

Українська народна пісня. Обробка М.Лисенка

Moderato *p* *rall.* *a tempo*

poco accel. *cresc.* *Allegretto* *p*

f

poco rall. *a tempo* *p*

"Лу-гом і-ду, ко-ня ве-ду, роз-ви-вай - ся, лу-же!"

pp *pp*

27 *f*

Сва-тай ме - не, ко за-чень-ку, лю-блю те - бе ду- же! Сва-тай ме не,

“Лугом іду, коня веду,
Розвивайся, луже!
Сватай мене, козаченьку,
Люблю тебе дуже!”

“Ой, коли б ти, козаченьку,
Тоді оженився,
Як у млині на камені
Кукіль уродився!”

Ой, хоч сватай, хоч не сватай,
Хоч так присилайся,
Хоч щоб слава не пропала,
Що ти залицявся!”

Не журися, дівчинонько,
Рута зелененька:
Цей покинув, другий буде,
Ще ж ти молоденька!

“Ой, коли б ти, дівчинонько,
Трошки багатенька,
Взяв би тебе за рученьку,
Повів до батенька!”

Цей покинув, другий буде,
Другий буде кращий,
А цей буде у болоті
Над чортами старший!

“Ой, коли б я, козаченьку,
Була б багатенька,
Наплювала б я на тебе
Й на твого батенька!”

Край битої доріженьки
Яра рута зійшла...
Молодая дівчинонька
Та вже заміж пішла.

Ой, коли б я, козаченьку,
Та й забагатіла,
То я б тебе, ледачого,
Й за харч не схотіла!”

А у млині на камені
Кукіль не зіходить...
Старий козак, як собака,
По вулицях ходить.

“Ой, коли б ти, дівчинонько,
Тоді заміж пішла,
Як край битої доріженьки
Яра рута зійшла!”

Ой у млині на камені
Кукіль не вродився...
Старий козак, як собака,
Й досі не женився.

32

ко-за-чень-ку, люб-лю те - бе ду - же!

38

43

Ой вербо, вербо

Обробка Н. Скоробагатько

Andante

p
Ой вер-бо, вер-бо, де ти

pp

10
рос-ла, що тво-є лис-тяч-ко во-да знес-ла?

mf

17
mp
А я, мо-ло-да, як я - го-да, не пі-ду

p

24
за - між_ за рік, за два.

30

mp *p*

Ой вербо, вербо,
Де ти росла,
Що твоє листячко
Вода знесла?

А я, молода,
Як ягода,
Не піду заміж
За рік, за два.

А піду заміж
Аж п'ятого,
За того п'яницю
Проклятого.

А зозуленька:
– Ку-ку, ку-ку...
За що ж я терплю
Таку муку?

Дощик

Обробка М. Лисенка

Allegretto grazioso

pp *leggiero* 3 3 poco *acell.* a tempo

3 3 3 3 pp p 3

3 3 *cresc.* 3 3 3 3 3

p pp mf 3 3

1.(2,3) До-щик, до-щик ка-па-є дріб - нень-ко:

rit. p a tempo

я ж ду-ма-ла, я ж ду-ма-ла, за - по-ро-жець нень ко, я ж ду-мала, я ж ду ма ла,

за - по-ро-жець, нень ко. 5.(6) До - щик Роз - сер-див-ся,

дрі - ний аж із стрі-хи ка-по-тить. Роз-сер-див-ся мій ми-лень кий, роз - гні-вив-ся мій ми - лий на ме - не, а як гля не, сер-це в'я - не

43

аж но - га - ми ту - по - тить, роз - сер - див - ся
і в ньо - го, і в ме - не, а як гля - не,

46

мій ми - лень - кий, аж но - га - ми ту - по - тить.
сер - це в'я - не і в ньо - го, і в ме - не.

Дощик, дощик
Крапає дрібненько.
Я ж думала, я ж думала
Запорожець ненько! | Двічі

Аж він іде, аж він іде,
Ступає дрібненько.
То ж мій милий, то ж мій любий, | Двічі
Дивіться, ненько!

Коли б знала, коли б знала
Звідки виглядати,
То б найняла, заставила
Стежку промітати. | Двічі

Дощик дрібний
Аж із стріхи капотить.
Розсердився мій миленький, | Двічі
Аж ногами тупотить.

Розсердився, розгнівився,
Мій милий на мене.
А як гляне – серце | Двічі
І в нього, і в мене.

В кінці греблі шумлять верби

Обробка П. Бойченка

Moderato

mf

В кінці греблі шумлять верби, що я насадила. Нема ж того

p

миленького, що я полюбила. Нема ж того

p

14

ми - лень - ко - го, що я по - лю - би - ла. ста - ла.

В кінці греблі шумлять верби,
Що я насадила.
Нема ж мого миленького,
Що я полюбила. | Двічі

Ой немає, та й не буде,
Поїхав за Десну,
Казав: "Рости, дівчинонько,
На другу весну!" | Двічі

Росла, росла дівчинонька
Та й на порі стала:
Ждала, ждала козаченька,
Та й плакати стала. | Двічі

Ой не світи, місяченьку

Обробка Л. Кауфмана

Andante

mf dolce *rit.*

5 *tr a tempo*

Ой не сві - ти мі - ся - чень - ку, не сві - ти ні - ко - му,

p a tempo

9

ті - ль - ки сві - ти ми - лень - ко - му, як і - де до - до - му,

13 *rit.* 1. 2.

як і - де до - до - му. Ми - лий!

rit.

16

Ой не світи, місяченьку,
 Не світи нікому,
 Тільки світи миленькому,
 Як іде додому. | Двічі

Світи йому ранесенько
 Та розганяй хмари,
 А як вже він іншу любить,
 То зайди за хмари. | Двічі

Світив місяць, світив ясний,
 Та й зайшов за хмари,
 А я бідна, гірко плачу,
 Зрадив мене милий! | Двічі

Спать мені не хочеться

Обробка Л. Кауфмана

Allegro

f *f*

7 *f*

Спать ме-ні не хо-чень-ся, і сон ме-не не бе-ре,

mf

13

бо ні-ко-му при-гор-ну-ти мо-ло-до - ї ме - не. Не-хай ме-не той го-лу-бить,

19

хто пре-щи-ро ме-не лю-бить, не-хай ме-не той зай-має, хто ко-хан-ня

24 *rall.* *a tempo*

в сер-ці ма-є! Ох, ох, ох, ох, хто ко-хан-ня в сер-ці ма-є! Ох, ох,

30

ох, ох, хто ко-хан-ня в сер-ці ма-є!

34

1. 2.

Спать мені не хочеться,
І сон мене не бере,
Бо нікому пригорнути
Молодої мене.
Нехай мене той голубить,
Хто прещиро мене любить.
Нехай мене той займає,
Хто кохання в серці має!
Ох, ох, ох, ох, *Двічі*
Хто кохання в серці має!

Із під хмизу на піч лізу,
Аж луна по хаті йде,
А хто мене вірно любить,
Той на печі знайде.
Я на піч, а він за мною, –
Укриюся з головою;
Відчепися, препоганий,
Ох, ох, ох, ох, *Двічі*
Цілуватись незугарний.

Жар, мати, капустицю,
Жар, мати, буряки,
Ой жаль мені мені покидати
Запорозькі козаки.
Пусти ж мене, моя мати,
На вулицю погуляти,
На вулицю погуляти,
Коли хочеш зятя мати.
Ох, ох, ох, ох, *Двічі*
Коли хочеш зятя мати!

Ой співаночки мої

Обробка С. Людкевича

Largo

ff *dim.*

6 6 6 6 6 6

5 **mp animato** **f Sostenuto** **mf**

Ой спі-ва-ноч-ки мо-ї, ой ко-ха-ноч-ки мо-ї, гей! Де ж я вас

p **f** **mf**

9 *ten.* **Piu mosso** *ten.*

по - ді - ю? Ой у лі-сі на тра-ві, ой у лі-сі на тра-ві, гей!

colla parte *colla parte*

13 Там я вас по сі - ю. Ой пі-дуть ле-гі-ни-ки,

17 **f Sostenuto** **mf**

ой пі-дуть ле-гі-ни-ки. Гей! Та тра - ву ко -

f **mf**

3 3 3 3 3 3

20 **Piu mosso**

си - ти, та спі-ва-ноч-ки мо-ї, та ко ха-ноч-ки мо-ї,

3 3 3 3 3 3

23 **f** *dim.*

гей! В тра - ві на - хо - ди - ти - - -

f *dim.* **mp**

3 3 3 3 3 3 **f**

27 *mf* **f Sostenuto**

Ой бу-дуть дів-ча-тонь-ка, ой бу-дуть дів-ча-тонь-ка, гей!

30 **Piu mosso**

По гри - би хо - ди - ти, та спі-ва-ноч-ки мо-ї,

33 **Sostenuto** *mf*

та ко-ха-ноч-ки мо-ї, гей! В тра - ві на - хо -

36 *rall..*

ди - - ти!

colla parte

Зелененький барвіночку

Обробка П. Бойченка

Allegro

Moderato

9 *p*

Зе-ле-нень-кий бар-ві-ноч-ку, сте-ли ся ни - зень ко, а ти ми-лий,

Allegro *f*

14

чор - но... чор-но-бри-вий, при-сун-ся бли - зень-ко. Ще, ще,

19

ще, ще, ще, ще, ще, при- сунь - ся бли-зень - ко.

26

Зелененький барвіночку,
 Стелися низенько,
 А ти, милий, черно... чорнобривий,
 Присунься близенько,
 Ще, ще, ще, ще, ще, ще, ще,
 Присунься близенько.

Зелененький барвіночку,
 Стелися ще нижче,
 А ти, милий, черно... чорнобривий,
 Присунься ще ближче.
 Ще, ще, ще, ще, ще, ще, ще,
 Присунься близенько.

Віддай мене, моя, мамо,
 За кого я схочу,
 Він на мене кивне, моргне,
 А я зарегочу!
 Він на мене кивне, моргне,
 А я зарегочу!

Зашуміла ліщинонька

Обробка Б. Лятошинського

Andante sostenuto

За-шу-мі - ла лі-щи-нонь-ка, за-шу

4

мі ла лі-щи-нонь-ка, за-пла-ка-ла дів-чи нонь-ка.

9

За-пла- ка - ла, за ту-жи- ла, за-пла - ка - ла, за ту-жи - ла,-

13 **poco piu mosso**

не-ма то-го, що лю-би - ла. Не-ма йо - го

espress.

17 *cresc.* *rit.* *f*

і не бу-де, не-ма йо - го і не бу - де, роз-лу-чи-ли злі-ї

espress. *rit.*

21 **Tempo 1**

лю - ди. Роз-лу-чи - ли, роз-су-ди-ли, роз-лу

f *espress.*

25

чи-ли, роз-су-ди-ли, щоб ми в па-рі не хо-ди - ли.

rit. *pp*

31 *mp*

Ска жу, ска - жу щи-ру пра- ду:

mp a tempo

35 *rit.* *p*

"Вір-но люб-лю ще й ко - ха - ю. Вір-но люб - лю

rit. *p*

39 *rit.* *p a tempo*

rit. *p a tempo*

39

ще й ко - ха - ю, вір - но люб - лю ще й ко - ха - ю,

42 *rit. f* *3* *p*

як не ба - чу то вми - ра - ю!"

Зашуміла ліщинонька,
Зашуміла ліщинонька,
Заплакала дівчинонька.

Заплакала, затужила,
Заплакала, затужила,
Нема того, що любила.

Нема того і не буде,
Нема його і не буде,
Розлучили злії люди.

Розлучили, розсудили,
Розлучили, розсудили,
Щоб ми в парі не ходили.

Скажу, скажу щиру правду:
«Вірну люблю ще й кохаю.
Вірно люблю ще й кохаю,
Вірно люблю ще й кохаю,
Як не бачу, то вмираю!».

Глибока кирниця

Обробка Л. Яценка

Vivo giocoso

(для 2-го куплету)

8

1.(3) Гли - бо - ка кир - ни - ця, гли - бо ка ко - па - на, там сто - їть

14

Кат - ру - ся, як на - ма - льо - ва - на. Ла - ла - ла - ла - ла, ха ха, ла - ла - ла ла

20

ла, ха-ха, ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, як на-ма-льо - ва - на.

26

2(4,5) При-кир-ни - ці ста-ла, во-ди-ці на - бра-ла, про сво-го Йва - си - ка -

32

ми-ло-го ду - ма-ла, ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, ла-ла-ла-ла-ла, ха ха,

38

ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, ми-ло-го ду - ма - ла.

Закінчення

42

ру - же - чок. в ній во - да.

Глибока кирниця,
Глибоко копана,
Там стоїть Катруся,
Як намальована.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | Тричі
Як намальована.

При кирниці стала,
Водиці набрала,
Про свого Йвасика
Милого думала.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | Тричі
Як намальована.

Якби тя, Йвасику,
На дні забачила,
То зараз би-м туди
В кирницю скочила.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | Тричі
Як намальована.

Найперше би вкинула
Цей гарний віночок,
Що його я сплела
З червоних ружечок.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | Тричі
Як намальована.

Ой ні – не скочу я:
Кирниця глибока,
Кирниця глибока,
І зимна в ній вода.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | Тричі
Як намальована.

Я щаслива зроду

Обробка Ю. Калугіна

Allegro

mf

4 Я щас-ли - ва зро - ду,

7 ма - ю гар - ну вро - ду. Як той ма - ків_ цвіт.

10 Хлоп-ці за мно - ю бі-жать гурь-бо - ю, ще й вче - пив ся

13 дід. Хлоп-ці за мно - ю бі-жать гурь-бо - ю

16 ще й вче - пив - ся дід. Не хо-ди за мно - ю
Не пі-ду, не пі - ду

19 ді-ду з бо - ро - до - ю. Там, де хо - жу я.
я за те - бе, ді - ду. Не че - кай, не жди.

22

Хоч ма-єш ха - ту, гро - шей ба-га - то не бу - ду тво -
Я ж гар-на дів - ка, як та-я квіт - ка. Згинь тай про па-

25

я. Хоч ма-єш ха - ту, гро-шей ба-га - то,
ди! Я ж гар - на дів - ка, як та - я квіт - ка.

28

не бу - ду тво - я!
Згинь тай про - па - ди!

31

35

38

Я ж гар - на дів - ка, як та - я квіт - ка, як той ма - ків

41

цвіт. Я ж гар - на дів - ка,

43

як та - я квіт - ка. Як той ма - ків цвіт!

На вулиці скрипка грає

Обробка О. Доскалова

Con moto

5 *mf*

На ву-ли-ці скрип-ка гра-є, ме-не ма-ти не пус-ка-є,

9

ой ви о-чі, о-чі си-ні, як по-ба-чу - сер-це ги-не,

13 *a tempo*

сер-це ги-не, сер-це млі-є, як по-ба-чу о-чі си-ні!

17 *a tempo*

А му-зи-ка гра-є, гра-є, гра-є, спі-ва-ноч-ки фай-ні

20

ви-гра-є! А - - - а!

23

спі-ва-ноч-ки фай-ні ви-гра-є!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

На вулиці скрипка грає,
Мене мати не пускає.
Ой, ви очі, очі сині,
Як побачу серце гине.
Серце гине, серце мліє,
Як побачу очі сині.

Приспів:

А музика грає, грає, грає,
Співаночки файні виграє!
А музика грає, грає, грає,
Співаночки файні виграє!

А матуся мене лає,
На вулицю не пускає,
Ой матусю, моя мила,
Пусти ж мене хоч на хвилю.
Хоч на хвилю, моя мила,
Дай побачу очі сині.

Приспів:

А музика грає, грає, грає,
Співаночки файні виграє!
А музика грає, грає, грає,
Співаночки файні виграє!

1. Вилинская И. Вокализы для начинающего певца / И. Вилинская – К. : Музична Україна, 1971. – С. 36.
2. Стеценко К. Українська пісня в народній школі: Доповідь на з'їзді вчителів народних шкіл Ямпільського повіту на Поділлі 25.04.1917 р./ Стеценко //Співець душі народної : До 120-річчя з дня народження К. Стеценка. – Київ – Фастів, 2003. – С. 7.
3. Українські народні пісні з репертуару Оксани Петрусенко / Н. Скоробагатько – К.: Музична Україна, 1990.
4. Педагогічний репертуар вокаліста. Романси та обробки народних пісень українських композиторів-класиків. Сопрано / Н. Татарінова — К. : Мистецтво, 1966.
5. Українські народні пісні з репертуару Марії Литвиненко-Вольгемут. / Л. Ржецька — К. : Музична Україна, 1969.

Нотне видання

Українські народні пісні для сопрано

Навчально-методичний посібник

Упорядники – *Малашевська І.В., Лазука М.М., Комарук З.В.*
Комп'ютерний набір нот – *Малашевської І.В.*

Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Georgia. Друк цифровий.
Тираж 100 прим.

Видавництво “Терен”

43025, м. Луцьк, вул. Гаврилюка, 10
Тел. 050-2956548, 096-5880970
Ел. пошта: teren.lutsk@gmail.com
teren-lutsk.com

Свідоцтво Державного комітету
телебачення і радіомовлення України
ДК № 1508 від 26.09.2003 р.

Виготовлено у друкарні
ВМА “Терен”